

Arrate Alkorta Alzibar

*Mutriku,
Gipuzkoa
(1949)*

Aurkibidea

Biografia

Arbelaitz baserrian jaioa, sei anai-arrebako sendian. Aita bertakoa zuen eta ama, berriz, Itziarko Arantza baserrikoa. Saturrarango kanpina baserriko lurretan sortu zen 60. hamarkadan. Umetako, gerraosteko, Saturrarango seminarioaz, pilotaz eta kanpineko kontuez aritu da, Juan Mari Alkorta eta Agustin Alkorta anaiekin batera.

Zintak

MUT-095

- **Proiektua:** Mutrikuko gerra zibilaren memoria
- **Elkarrizketatzailea(k):** Arrizabalaga, Nerea - Ugarte, Arantza
- **Data:** 2022-01-27
- **Iraupena:** 74 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Sapsootham, Itziar

Pasarteak

1. Hiru heriotza zigorretatik libratu zen

- **Erref:** MUT-095/003
- **Iraupena:** 0:04:18. **Hasi:** 00:01:22. **Bukatu:** 00:05:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Aita baratzean lanean zegoela joan zitzaizkion bila gerrara eramateko. 18 urte zituen. Hiru heriotza-zigorra ezarri zizkioten eta espetxean egon zen Tetuanen, Guadalajaran eta Bilbon. San Andres batailoian borrokatu zuen. Hiru heriotza-zigorrak zergatik izan ziren eta nola libratu zen. Jesuita, abade eta medikuen laguntza izan zuen libratzeko.

2. Langile batailoiak

- **Erref:** MUT-095/004
- **Iraupena:** 0:02:16. **Hasi:** 00:05:40. **Bukatu:** 00:07:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Aita espetxean zegoen bitartean, Langileen Batailoian ibili zen bideak egiten, mendian... Bertan aitari gertatuko anekdota bat kontatzen dute.

3. Saturrarango guardia zibilaren kuartela

- **Erref:** MUT-095/006
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:08:55. **Bukatu:** 00:10:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Polizia

Laburpena:

Saturraranen guardia zibilaren kuartelaren kokapena. Bost edo sei guardia zibil egoten ziren, haien familiekin. Haurrak eskolan ibiltzen ziren beraiekin.

4. Txakurrak esnea eramaten zuen egunero kartzelara

- **Erref:** MUT-095/007
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:10:45. **Bukatu:** 00:12:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Saturrarango kartzela zabalik egon zen bitartean, amonak etxeko txakurrari ahoan esnez betetako kantina ipintzen zion eta honek kartzelara eramaten zuen, emakume eta haurrentzat. Umetan ez zekiten Saturraranen kartzela egon zenik ere ez. Beti ezagutu zuten seminario bezala. Etxean ez zieten gerrari buruz askorik esaten, aitzak beldurra zuelako.

5. Guardia zibilaren bisitak baserrira

- **Erref:** MUT-095/008
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:12:50. **Bukatu:** 00:13:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Polizia

Laburpena:

Guardia zibilak susmoren bat zuenean, baserria joaten zen eta lastoan mosketoiarekin ibiltzen ziren, norbait ezkutatuta bazegoen, harrapatzeko. Guardia zibila maiz joaten zitzaien baserrira.

6. Mutrikuko Katetxeko eskolaren sorrera

- **Erref:** MUT-095/009
- **Iraupena:** 0:03:09. **Hasi:** 00:13:45. **Bukatu:** 00:16:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Umeak zirenean, Ondarroara joaten ziren eskolara baina auzokoek eskatuta Katetxan mikeleteek zuten eraikinean eskola bat zabaldu zen eta ume asko elkartzen ziren bertan.

7. Katetxeko eskolan 40 haur eta maistra bat

- **Erref:** MUT-095/010
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 00:16:54. **Bukatu:** 00:18:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Katetxan hamalau urtera arte ikasi zuten, eskola ziurtagiria lortu arte.

Maistrak: Tere Arriandiaga (Ibarrangelu), Angelis (Jaca), Rosa Mari... Ume gutxi gelditzen hasi zirenean, zeudenak Mutrikura bidali zituzten eskolara. Maistrak 40 bat umeri ematen zien klasea, hiru taldetan banatuta (handiak, ertainak eta txikiak)

8. "Cara al Sol" kantaren bertsio ironikoa

- **Erref:** MUT-095/011
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:18:51. **Bukatu:** 00:20:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Juan Marik eskola profesionalean lan egin zuen. Ikasketak gaztelaniaz ziren beti. "Cara al Sol" eskolara sartu aurretik kantatzen zuten baina Arratek eta haren ikaskideen kantua moldatu zuten.

9. Guardia zibilak baserriak miatzen

- **Erref:** MUT-095/013
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:23:45. **Bukatu:** 00:25:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Polizia

Laburpena:

Guardia Zibila menditik ibiltzen zen eta salaketak egoten zirenean baserriak miatzen zituen. Baserrietara sartzen ziren inolako abisurik gabe. Batzuekin harreman ona zuten, urteak ematen zituztelako bertan.

10. Guardia Zibilaren kuartelera Santa eskean

- **Erref:** MUT-095/014
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:25:06. **Bukatu:** 00:27:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Santa Ageda
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Eskolara guardia zibilen eta mikeleteen seme-alabekin joaten ziren. Azken hauek euskaldunak ziren eta horietako bik gero seminarioan ikasi zuten, nahiz eta ez ziren abade egin. Santa eskean joaten ziren guardia zibilaren kuartelera.

11. Saturrarango seminarioko ikasleak I

- **Erref:** MUT-095/015

- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 00:27:09. **Bukatu:** 00:29:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Seminarioa

Laburpena:

Saturrarango seminarioko ikasleen adin-tarteak. Seminarioa itxi zenean, udalekuak egiten ziren bertan. Seminarioak zinema eta jolasetarako gela handi bat zituzten billarrarekin, futbolinarekin... Inguruko haurrak bertako zinemara joaten ziren.

12. Saturrarango seminarioko ikasleak II

- **Erref:** MUT-095/016
- **Iraupena:** 0:02:43. **Hasi:** 00:29:26. **Bukatu:** 00:32:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Seminarioa

Laburpena:

Hilean behin seminaristek haien gurasoen bisita jasotzen zuten eta euren baserriko tabernan bazkaltzen zuten. Aste Santuan prozesioak egiten zituzten. Beltzez joaten ziren jantzita, banda gorri batekin.

13. Saturrarango seminarioko meza-orduak; sakramentuak

- **Erref:** MUT-095/017
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 00:32:09. **Bukatu:** 00:34:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Seminarioa
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak

Laburpena:

Auzokoak seminariora joaten ziren mezetara. Meza-orduak. Sakramentuak seminarioan ematen ziren. Dotrina Katetxen jasotzen zuten Don Peioren eskutik.

14. Saturrarango abade bertsolaria

- **Erref:** MUT-095/019
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:36:52. **Bukatu:** 00:38:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Saturrarango seminarioko abadeak: Anton Garro, Don Manuel, Ignacio Altuna, Mantxola... Don Juan Maria abadea bertsolaria ere bazen eta batzuetan bertsoak botatzen zituen mezetan. Normalean Saturrarango abadeak nahiko gazteak izaten ziren.

15. Saturrarango kanpina Arbelaitz baserriko lurretan

- **Erref:** MUT-095/027
- **Iraupena:** 0:02:22. **Hasi:** 00:48:18. **Bukatu:** 00:50:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Oporrak

Laburpena:

Arbelaitz baserrian Saturrarango kanpinaren sorrera. Fraga Iribarneren agindu bat heldu zitzairen, baserriko lurretan kanpin bat egiteko. Jabeek kanpin bat prestatu nahi izan ez balute, lurak desjabetuak izango liratekeen.

16. Saturrarango erreka garbi-garbi egoten zen

- **Erref:** MUT-095/029
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:53:01. **Bukatu:** 00:54:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Ondarroan ura ez zegoenean, Saturrarango erreka joaten ziren arropa garbitzera. Ezkailuak, aingirak... egoten ziren, fabrika bateko ur-zikinak heldu ziren arte.

17. Obretarako materiala itsasotik ta hondartzatik ateratzen

- **Erref:** MUT-095/031
- **Iraupena:** 0:02:34. **Hasi:** 00:56:27. **Bukatu:** 00:59:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak

Laburpena:

Hondartza eta itsasotik harriak eta harea ateratzen zituzten obrak egiteko. Kamioiekin eramaten zituzten.

18. Saturrarango beti ondarrutar gehio mutrikuarrak baino

- **Erref:** MUT-095/033
- **Iraupena:** 0:02:09. **Hasi:** 00:59:26. **Bukatu:** 01:01:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak

Laburpena:

Saturrarango hondartzara ondarrutarrak joaten ziren gehienbat. Mariñelak tabernara hurbiltzen ziren eta frontoian jokatzeko zuten seminaristekin. Gaur egun ere ondarrutarrak dira nagusi hondartzan eta tabernan. Ondarroara oinez joateko bidea Katetxetik izaten zen.

19. Probintzien arteko garai bateko mugarrria

- **Erref:** MUT-095/036
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 01:03:07. **Bukatu:** 01:04:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Herri-lurak eta lur pribatuak

Laburpena:

Umetan, mikeleteek erakutsi zioten non zegoen Mutriku eta Ondarroako muga. Puntu zehatz horretatik Saturrarango hondartzako haitz punta ikusten da. Kokapena.

20. Aitaren gerrako ibilerak preso bezala

- **Erref:** MUT-095/041
- **Iraupena:** 0:10:16. **Hasi:** 01:01:10. **Bukatu:** 01:11:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Gerra garaian aita Bilbon atxilotu zuten arren, soldadutza egitera bidali zuten Afrikara. Bukatzean, preso jarraitzen zuenez, Langileen Batailoira eraman zuten derrigorrezko lanak egitera. 27-28 urterekin bueltatu zen baserrira.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-02-10

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com